

 AUSTRALISKA NYA ZEELÄNDSKA VÄNSKAPSFÖRENINGEN ☆ WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

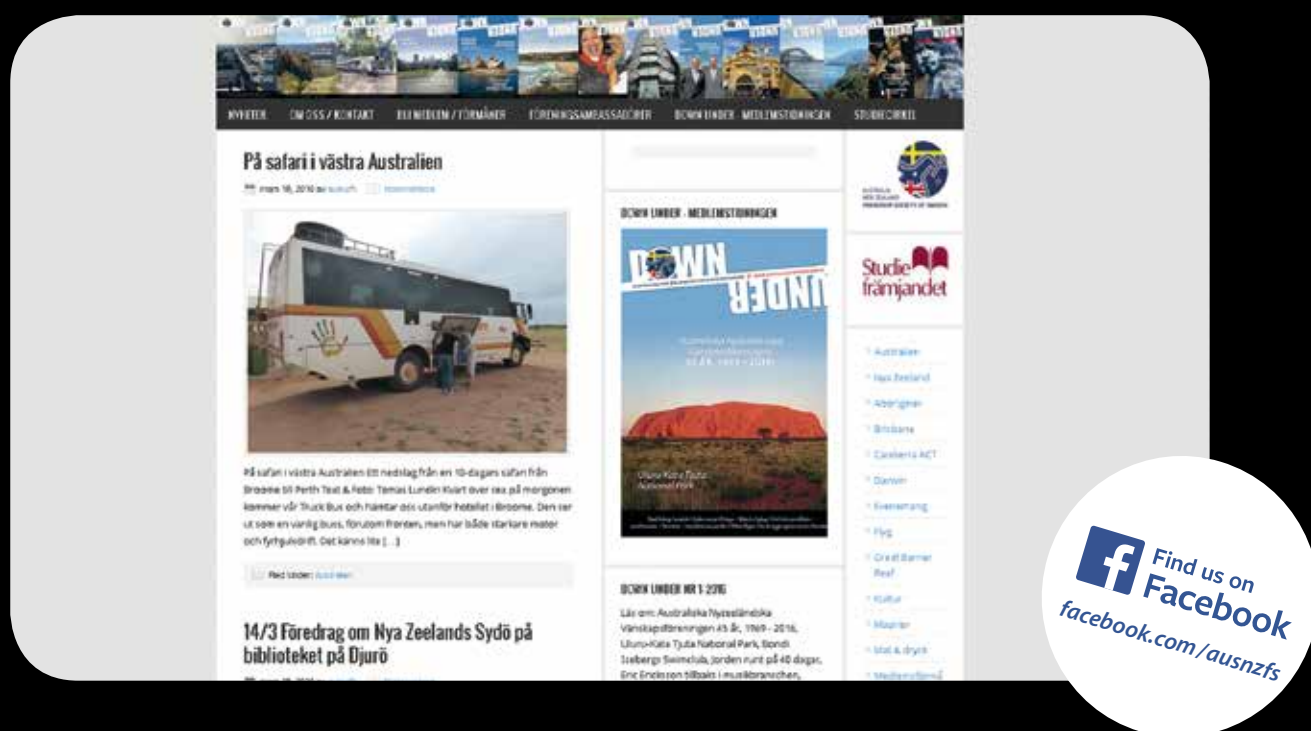
NR 3 / 2016

MINNEN OCH ANEKDOTER

Upplevelser värda alla svettdroppar / Down Under – resor under ett kvarts sekel / Al Pitcher
Att överleva en långflygning / Artikeltävling! / Fraser Island / Valsafari i Kaikoura på Sydöns östkust

Besök VÄNSKAPSFÖRENINGENS HEMSIDA

På hemsidan hittar du senaste nytt om evenemang, nyheter, medlemsförmåner och tips. Du kan läsa artiklar, reseskildringar och få information om working holiday, visum mm.



WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE



Bli medlem

**I AUSTRALISKA NYA ZEELÄNDSKA
VÄNSKAPSFÖRENINGEN**

Medlemsavgift 200:- kalenderår. Förutom vår medlemstidning erhåller du en mängd rabatter hos företag och föreningar som vi samarbetar med. Att bli medlem utvecklar och lönar sig! Inbetalning till PlusGiro konto 54 81 31-2. Uppge namn, ev. medlemsnummer och e-postadress.

För sjätte året i rad utnämndes i augusti år 2016 Melbourne enligt the Economist Intelligence Unit (EIU) till *The world's most liveable city*. EIU jämför hälsa, utbildning, stabilitet, kultur, miljö och infrastruktur i 140 storstäder. Melbourne fick 97.5 poäng av 100, tätt följd av tvåan Wien på 97.4 och Vancouver med 97.3. Melbourne tillhör en av mina absoluta favoritstäder, en stad vars gator och invånare, (åtminstone mina vänner) jag alltid saknar och längtar efter att återse. Grattis till Melbourne och alla er som bor där.

I september var jag och föreläste på Etnografiska museet i Stockholm, ni missar väl inte deras fantastiska utställning med föremål från Australien. Det var trevligt att möta några av våra medlemmar på plats i huvudstaden. Kom gärna och besök oss på våra föreläsningar runt om i landet. Kanske vill du själv föreläsa på din ort eller skriva i medlemstidningen Down Under? Kontakta oss i så fall för mer information. Om du vill starta en studiecirkel och fördjupa dina kunskaper i något ämne kopplat till våra länder Down Under så har vi ett uppskattat samarbete med Studieförbundet. Glöm inte att besöka och gilla oss på Facebook.

Önskar er en fin höst.



Lars Wallin
Chefredaktören

Upplevelser värda alla svettdroppar 5



Minnen och anekdoter 14



Tre generationer
på resande fot 7



INNEHÅLL

4 ORDFÖRANDEN HAR ORDET

FRASER ISLAND 16

9 DOWN UNDER – RESOR
UNDER ETT KVARTS SEKEL

NYHETER 17

11 AL PITCHER

VALSAFARI I KAIKOURA
PÅ SYDÖNS ÖSTKUST 18

12 ARTIKELTÄVLING

BLI MEDLEM 19

DOWN UNDER
c/o Erwin Apitzsch
Nordmannavägen 4
224 75 Lund

ISSN 2001-1121

www.australien-nyazeeland.se

REDAKTION

Chefredaktör: Lars Wallin
lars.wallin@australien-nyazeeland.se
+46 73 7544 020

Ansvarig utgivare: Erwin Apitzsch
erwin.apitzsch@australien-nyazeeland.se
+46 70 8144 865

Annonsering: Tomas Eisner
tomas.eisner@australien-nyazeeland.se
+46 8 458 05 57

Layout: Elisa Heleä

Framsida:
Foto: Lars Wallin

Redaktionen delar ej nödvändigtvis
åsikter som framförs i artiklar.



ORDFÖRANDEN

Erwin Apitzsch har ordet

I somras aktualiserades frågan om Sverige är ett korrupt land i samband med krisen inom Riksrevisionen, som ju resulterade i att alla tre riksrevisorer avgick. Korruptionen har möjligen ökat i vårt land, men situationen är ändå långt bättre än i andra länder. I ett internationellt perspektiv ligger Sverige på tredje plats på listan över de minst korruperade länderna i världen enligt organisationen Transparency Internationals rankning för 2015. Före Sverige återfinns Danmark i topp, följt av Finland. På fjärde plats hamnar Nya Zeeland, medan Australien inte finns med på 12-bäсталistan.

Under vår sommar hände mycket på det politiska planet i Australien. Lördagen den 2 juli var det val till både representanthuset (underhuset) 150 ledamöter och till senatens (överhuset) 76 ledamöter. Valet karakteriserades som en ideologisk kamp mellan liberalerna, med sittande premiärministern Malcolm Turnbull som främste företrädare och socialdemokratiska labor med oppositionsledaren Bill Shorten i spetsen. Parlamentsvalet blev mycket jämnt och det tog en dryg vecka innan Bill Shorten erkände sig besegrad. Malcolm Turnbull vann alltså valet, men syftet att utlysa ett nyval var att stärka sin ställning, resulterade i motsatsen.

I augusti kritiserades Australiens flyktingläger på ön Nauru norr om Papua Nya Guinea för missförhållanden. Under perioden 2013-15 rapporterades över 2 000 incidenter, varav mer än hälften involverade barn, om sexuella och andra övergrepp, självskador på grund av desperation över sin situation och dåligt uppförande. Bara en vecka efter det att missförhållandena blev kända kom Australien och Papua Nya Guinea överens om att stänga flyktinglägret. Australien, som finansierar flyktinglägret, har sedan 2013 fört en mycket restriktiv flyktingpolitik som går ut på att inte ta emot några båtflyktingar. Man ville inte heller ha lägret på australisk jord, vilket har inneburit enorma kostnader, och har förklarat att inga personer från flyktinglägret kommer att få asyl i landet.

I slutet på sommaren infördes på många orter i Frankrike burkiniförbud, vilket ledde till polisgripanden mot kvinnor på stränderna. Förbudet har kraftigt kritiserats. Idén till burkinin, som kommer från Australien, är ett tvådelat badplagg som täcker tillräckligt med hud för att följa de muslimska traditionerna. Aheeda Zanetti från Australien designade den första burkinin 2003. Intressant att notera är att namnet burkini är bildat av orden burka och bikini.

FNs nya generalsekreterare tillträder i januari 2017 efter avgående Ban Ki-Mon. Bland kandidaterna återfinns den tidigare australiske premiärmi-

nistern Kevin Rudd och Helen Clark, chef för FNs utvecklingsprogram och tidigare premiärminister i Nya Zeeland. I nuläget ligger Portugals före premiärminister Antonio Guterres bäst till efter säkerhetsrådets andra omröstning. Avgörandet väntas ske i oktober.

På den idrottsliga sidan var OS i Rio de Janeiro den stora begivenheten under sommaren. Golfen var med för första gången på över hundra år, men många av världens bästa manliga golfare, bland andra den australiensiske världsettan Jason Day, valde att inte ställa upp med hänvisning till risken för att drabbas av zikaviruset. På damsidan lät det annorlunda. Den nyzeeländska världsettan Lydia Ko deklarerade att hon ser fram emot att få spela golf i Rio och litade på de experter som uttalat sig i frågan. Hon var således inte orolig utan såg fram emot att få vara med på invigningen och umgänget med alla andra i truppen. Hur det gick för Lydia Ko? Hon blev silvermedaljör.

Totalt sett gick det bra för både Australien och Nya Zeeland med 29 respektive 18 medaljer, vilket resulterade i placering 10 respektive 19 i den inofficiella nationstävlingen. Sverige gick det också bra för med 11 medaljer med Sarah Sjöströms och Jenny Rissveds guldmedaljer i simning och mountainbike som den främsta meriten.

I rugby är Australien och Nya Zeeland ärkerivaler. En präktig skandal inträffade i Sydney inför det inbördes mötet i augusti. Elektronisk avlyssningsutrustning påträffades gömd i en stol i det rum som det nyzeeländska laget hade använt för taktikgenomgångar inför repriserna på förra årets VM-final. En förundersökning av polisen har inletts och utrustningen beskrivs som avancerad. Det australiska förbundet har förnekat all inblandning och det nyzeeländska förbundet har varit noga med att inte anklaga sina motståndare.

Till sist en nyhet från djurens värld. En ny studie visar att sångfåglarna har alla sitt ursprung i Australien. För cirka tio miljoner år sedan inleddes utvandringen. Det som gjorde det hela möjligt var att den väldiga indonesiska övärlden hade börjat resa sig ur havet mellan Asien och Australien. Fåglarna kunde sprida sig från ö till ö i takt med att avstånden över havet minskade. När de nått de andra kontinenterna inleddes en enorm artbildning, vilket ledde till den moderna fågelfaunan som vi idag ser omkring oss. ★



UPPLEVELSER VÄRDA *alla svettddroppar*

Text & foto: Birgitta Eriksson

Nio mil på fina vägar utan att möta en enda bil. Är det möjligt? Jo, i Australien. För vår del har det hänt i västra Australien. Det gäller att ha bensin i tanken och vatten att dricka. Det hade vi. Efter att tidigare ha startat i Sydney valde vi för några år sedan att utgå från Perth och utforska lite av Australiens västra sida. Via Singapore landade vi i Perth en tidig morgon i slutet av februari. Minst sagt varmt var det. Men efter att ha pratat med två svenska killar när vi svalkade oss på ett café slutade vi beklaga oss. De jobbade på 2-årskontrakt i en guldgruva 2,5 timmars flygresor från Perth och hade 14-dagarsskift i över 40 graders värme.

Från Perth tog vi oss med hyrbil norrut med sikte på Monkey Mia vid Shark Bay. Passerade vackra vinodlingar i Swan River Valley och stora rancher med hästar, kor och får som betade på gulbrända fält in-

an buskvegetationen tog över. Utanför Celeste körde vi genom Nambung National Park och beundrade de kritvita sanddynorna på vägen mot Pinnacles-öknen. Många "oj", "wow" och "häftigt" blev det under rundturen bland kalkstensformationerna. En häftig regnskur fick oss att avstå en tur till fots.

Jordens första livsform?

Efter besöket i nationalparken fortsatte vi längs kustvägen istället för att åka tillbaka till Brand Northern Highway. Det tjänade vi nog några mil på, men det blev ändå 52 mils körning innan vi övernattade i Geraldton. Under nästa dags körning upp till Monkey Mia gjorde vi två spännande stopp i Shark Bay World Heritage Area. I Hamelin Pool kände vi en viss ödmjukhet



inför påminnelsen om att det inte alltid funnits människor på Jorden. Det sägs att de encelliga stromatoliterna var Jordens första livsform och särskilt människoliknande är de inte. En promenad på den långa Shell Beach med sina vita hjärtmusselskal satte också fart på fantasin. Under det översta lagret har de på vissa ställen pressats samman till tegelstensliknande block.

Väl framme i Monkey Mia kunde vi ta ett svalkande (nåja) bad i Indiska oceanen. Avslutade dagen med levande underhållning i fullmånens (nästan) sken. Väckarklockan hjälpte oss att komma upp tidigt nästa morgon för att inte missa delfinernas besök på resortens strand. De kom i familjegrupper och de flesta var honor. Äldsta honan kallades Vicky och var både mor och mormor. En hel del ny kunskap om delfinerna fick vi också, till exempel att de kan vrida ögonen så att ett tittar framåt och ett bakåt. Delfinbesöket avslutades med att de bjöds på fisk.

Blyga sjökor

Senare samma dag gjorde vi en flera timmar lång båttur i Shark Bay och fick uppleva spännande möten med havets djur, inte minst sjökor. Shark Bay har de största sjögräsbankarna i världen och där lär cirka 10 procent av världens bestånd av sjökor finnas. Vi såg ett 10-tal sjökor; fast mest deras rygg och stjärtfena eftersom de är väldigt skygga. Havsormar, sköldpaddor och delfiner såg vi också.

Något urblåsta och betydligt mer solbrända studsade vi över den heta sanden från båten till vår lägenhet. Den spännande vistelsen i Monkey Mia avslutade vi med ännu ett bad i Indiska oceanens 27-gradiga vatten och en promenad längs stranden, nu i fullmånens sken.

Naturens fönster

Många raka mil tillbaka söderut igen till övernattnings i Kalbarri. Fast först ville vi ta oss till utsiktspunkterna vid floden Murchison River. Trots att turistinformationscentralens personal avrådde oss (det var för sent, för varmt och många vilda djur) tog vi oss på den sandiga och tvättbrädsliknande vägen ner till Natures window med sin fantastiska utsikt. Det var väl värt den skumpiga färden. Några vilda djur såg vi inte.

Längre söderut, från Geraldton valde vi inlandsvägen till Mullewa, Morawa och Wubin. Kargt och ödsligt landskap i ömsom grått, rött, gult och vitt och minst sagt lugnt på vägarna. Mellan Morawa och Wubin såg vi bara två bilar på avstånd – en sträcka på drygt nio mil. Några kängu-



rur var de enda levande varelser vi såg; ibland var de inte ens levande. Vägarna lär vara mer omväxlande på våren då buskar och andra växter, bland annat orkidéer blommar. De sista 10 – 20 milen via Northam gick vägen genom jordbruksområden med jättelika hagar där får betade det torra gräset.

Varmt men gävnligt

Perth är en fin stad att vandra runt i, inte minst längs strandpromenaden. Trots värmen hann vi utforska en hel del de dagar vi var där. Bland annat ett besök i Perth Mint; ett vackert hus med guld som specialitet – utställning och försäljning av guldsmycken och en museidel med information om hur man arbetar med guld. Att flanera runt i städer ger ofta chans att se även små, men intressanta händelser. Längs Swan River såg vi till exempel stora maneter som såg lite farliga ut och ett fiskstim som nyfiket cirklade runt en cykel i vattnet.

Kings Park, en av världens största stadsparker, ville vi besöka. Om inte annat för att få lite svalka i trädens skugga. Eftersom den ingång vi först siktat på var stängd tog vi oss till Jacobs Ladder med sina 241 trappsteg upp till parken. Tala om att svettas. Det blev ett antal andhämtningspauser på vägen upp. Samtidigt som man fick hålla sig undan för alla som använde trappan som motionspass. Men väl uppe var det väl värt svettdropparna. Längs Fraser Avenue beundrade vi de stora grästammade eukalyptusträden som planterats till minne av stupade soldater. Andra spännande träd planterade till minne av unga män som dödats i krig finns också där, bland annat det säregna boabträdet. Den botaniska trädgården är förstas också sevärd och utsikten över centrala Perth, över Swan River och bort mot avlägsna berg är fantastisk.

Med buss tog vi oss också till Fremantle. Besöket där blev inte så långvarigt, men vi hann i alla fall titta på fina båtar i hamnen, gå en vända i Fremantle market, ta oss upp till fängelsemuseet och fotografera kakaduor. Särskilt en som utan större framgång försökte balansera på en tråd.

Efter en händelserik vecka i Perth, Fremantle och Shark Bay var vi redo för nya upptäckter och äventyr. Denna gång med Indian Pacific över Nullarbol Plain till Adelaide, med båt och buss på Kangaroo Island och med bil längs Great Ocean Road via bland annat Melbourne och Canberra till Sydney. Men det är en annan historia. ★



Sydney Royal Botanic Garden

TRE GENERATIONER på resande fot

Det var sommaren år 2012 som vi, en grupp på sju personer innehållandes tre generationer i åldrarna 11-69 år gav oss iväg på en resa till andra sidan Jorden. Vi hade en hel del stopp inplanerade på resan men vårt främsta fokus var så klart Oceanien. För några i gruppen var det första gången, men majoriteten av oss var nostalgiska återvändare.

Text & foto: Emilia Eriksson

Kontrasternas stad

Efter en veckas stopp i livliga Tokyo landade vi i Sydney. För att underlätta miljöombytet började vi med ett besök i The Royal Botanic Garden. Där strövade vi omkring bland Australiens färgglada och annorlunda växter som utgjorde en häftig kontrast mot de omkringliggande skyskraporna. När vi promenerat igenom trädgården kom vi passande nog ut vid Circular Quay och det majestätiska operahuset tornade upp sig likt en gigantisk vit snäcka. Vid vattnet där färjorna lämnar hamnen tog vi en paus för lunch med obligatorisk fish and chips. När det mörknat återvände vi till vårt hotell som låg i de lite mer ruffigare delarna kring Kings Cross.

Tidigt nästa morgon tog vi lokaltåget ut mot Blue Mountains. Efter en promenad från Kings Cross där vi var omgivna av strippklubbar och sorgsna uteliggare var det skönt med lite miljöombyte och vi njöt

lite extra av tågfärden. När vi svischat förbi små pittoreska stationshus, torra stäppmarker och små hoppande wallabies var vi till slut framme vid den gigantiska nationalparken Blue Mountains. Trots att vädret var lite regnigt och dimman låg tät över trädtopparna var det en märklig upplevelse att se flockar med vita kakaduor flyga över höjderna. Men här ändrar sig väderförhållandena snabbt och på några minuter klarnade det och vi kunde se de tre stenformationerna mer kända under namnet The Three Sisters.

Ett kärt återbesök

Efter några dagar i Sydney åkte vi nu söderut mot Melbourne där vi planerat att besöka en släkting som flyttat hit och gift sig med en australiensare. På kvällen då vi anlänt till Melbourne gjorde sig Australiens vinter



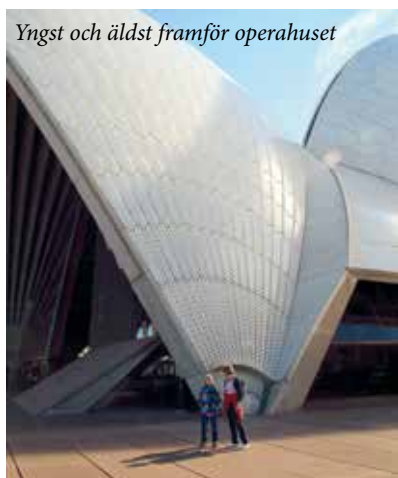
Blue Mountains



Kiwi Choklad Nya Zeeland



Vulkanisk mark i Te Puia



Yngst och äldst framför operahuset



Träsniderier Rotorua



Blue Mountains kakaduor

påmind. Det var minusgrader och iskallt om fingertopparna och vi längtade alla efter långkalsongerna som låg nedpackade i ryggsäckarna. Men vi blev väl mottagna av våra bekanta och bjöds på värmande mat. Som svensk är det dock lite ovant att bo i hus utan element och för oss blev det tydligt vad som prioriteras i ett australiensiskt hem: ett uterum att vistas i den varmare delen av året men framförallt en REJÄL grill!

Följande morgon tog våra bekanta med oss på en biltur ut till kusten där de branta gräsbevuxna klipporna störtade ner i ett skummande hav. Omgivningarna var fantastiska och vi kunde till och med se pingviner nere bland vågorna.

Vilka smaker
och minnen vi tar
med oss hem från den
resan återstår att se.

Māoriland

Ännu en släkting med familj välkomnade oss när vi landade i Auckland på Nya Zeeland. Vi spenderade den mesta tiden hos dem men besökte också staden Rotorua där en stor del av invånarna är māorier. Vi valde därför att besöka kulturcentret Te Puia som inrymmer Māori Arts and Crafts Institute. Där fick vi en inblick i det arbete som krävs för att skapa de för māorierna typiska smycken av jade och de traditionella detaljrika träsniderierna. På området, som ligger på vulkanisk mark, fanns också gott om gejsrar och hål med lera som var så heta att det bubblade. Vi fick också se en glimt av den blyga men ikoniska kiwifågeln.

Efter en lång dag ute i det regniga och ständigt svaveldoftande Rotorua var det skönt med ett bad i en av de heta källorna som finns i staden. Det finns inte mycket som slår ett bad under stjärnorna med utsikt över Lake Rotorua! Kvällen avslutades med lite fika på hotellet, som passande nog bestod av nyzeeländsk choklad med smak av kiwi.

Resan började lida mot sitt slut och vi satte nu kurs mot vårt sista stopp som var Fijiöarna för att avsluta med snorkling, värme och vila på den isolerade ön Vanuabalavu.

Många trevliga bilder och fotografier fick vi med oss hem från vår långa resa. Men inga bilder kan någonsin återskapa smaken av ett Arnott's chokladkex efter en lång dags vandring i Blue Mountains eller den härliga värmen i en av Rotoruas varma källor. Så därför har vi nu gjort slag i saken - I december återvänder vi till landet Down Under för att fira jul i den australiensiska öknen och nyår på den soliga östkusten. Vilka smaker och minnen vi tar med oss hem från den resan återstår att se. ★



DOWN UNDER

– resor under ett kvarts sekel

Sommaren 2016 var det 20 år sedan vår dotter Stina gifte sig med William Heath från Gunnedah i New South Wales. Bröllopet stod i Björsäters kyrka i Västergötland, där släkten har sina rötter. Bröllopsgästerna kom från olika delar av världen.

Text & foto: Beata och Per-Anders Akersten

Utsikten över Västgötslätten...

... byttes mot utsikt över Gunnedah plains

"Stackars Beata" var det flera som sa. Men tänk vilket spännande liv vi har haft under dessa år med alla resor till Down Under. Våra resor har vi försökt att kombinera med olika stopp i såväl Australien som andra länder. Våra resor började flera år innan något bröllop var aktuellt. Båda våra barn var IAEA-trainees i Queensland efter avslutade studentexamina, så första australienresan företog vi redan 1990. Efter det har det blivit vart och vartannat år, ofta omkring jultid. En julafton, som ju inte firas på samma sätt som i Sverige, tillbringade vi på en krokodilfarm i Yeppoon. Dagen efter fortsatte vi norrut, som tur var. Strax efter bröt ovädret ut - vägar spolades bort, massor av träd blåste omkull och krokodilfarmens staket hamnade under vatten och resultatet kan ni själva gissa. När vi så småningom anlände till Cairns var det turistbrist, så vi kunde göra en del opalfynd i butikernas realisationer.

Redan före Stinas bröllop hade vi möjlighet att besöka Williams släktgård Pine Cliff. Mina föräldrars gård var som ett trädgårdsland, jämfört med deras. Bomull, solrosor, vete, ärtor, sorghum med mera odlades. Några hundra kor fanns också för att täcka husets behov. Skog fanns inte i någon större utsträckning men tillräckligt för att kunna gå ut och leta efter "julgran" i shorts.

Många frågor oss vilken resa, av de cirka tjugo som vi har gjort hittills, som var den bästa. Det är omöjligt att avgöra. Vi har förstått att vi har sett mer av landet än de flesta australiensarna. Givetvis började vi med att utforska Sydney och sedan vidare, för att till slut ha besökt alla delstater och territorier och deras huvudstäder. Våra egna yrken påverkade oss även på fritiden, så det blev många besök på olika universitet och deras bibliotek. Många goda kontakter och glada minnen har vi fått. Besök hemma hos kollegor, som jobbat i Sverige och hos nya bekantskaper. Champagne på operahusets balkong, med solnedgång över Syd-

ney Harbour. Utsikten från det gräsbevuxna taket på parlamentshuset i Canberra. Tamworth's countryfestivals gatugig och konserter.

Operahuset och Harbour Bridge, en annan vinkel

Massor med bevis på att Carl von Linné och hans lärjungar har uppmärksamats på många ställen i Australien, bland annat i Armidale.

Orten Gunnedah är bland annat känd för att vara en koalahuvudstad. Där finns en stor koalapopulation och kikar man uppåt i trädkronor hittar man ofta luddklumpar, som antingen tar en siesta eller håller utkik. Känguruer stöter man på, givetvis. Ibland verkar de sällsynta, ibland onödigt närgångna i trädgårdar eller stora riskmoment i trafiken. På tallriken kan de dock göra nytta. En delikatess, förutsatt att kocken vet hur man tillreder.

Vid en av de första resorna valde vi att bestiga Ayers Rock. Det var en höjdpunkt i dubbel bemärkelse men det känns helt rätt att den nu har stängts för oss turister. Men att se soluppgången där, är en upplevelse som fortfarande kan delas av besökande.

En cykeltur i Perth med ljumma vindar, en promenad i Kings Park, utsikt över staden eller en tur på Swan River, är något att längta tillbaka till. En resa till Darwin och Kakadu National Park skulle jag också gärna göra om. Den lilla charmiga staden har vi vandrat i, långt och länge. Under den självskrivna utflykten till Kakadua bodde vi i tält-bungalows och i vårt "all inclusive" ingick även guidning och båtturer. Båtturen, en fantastisk tur med massor av krokodiler i vattnet. De kanske inte syns, men finns där ändå. Händerna i knät eller på kameran, inte i vattnet. Jesusfågeln, som tycktes gå på vattnet, var en pigg rackare som inte bekymrade sig om krokodilsällskapet.

Nu kan väl ingen se mig? Går på vattnet – nästan!

Nej då, Melbourne har vi inte glömt. Där var det var plus 42 grader när vi kom och bara 25 när vi åkte. Då frös vi! Synnerligen varmt på gatorna, men vi travade på och fram till vårt planerade universitet kom vi. Där inne var det svalt och skönt.

Tasmanien vintertid var en upplevelse. Trevliga luncher i hamnen i Hobart, kallt och bläsig norrut, där en del vägar var stängda på grund av snöhinder. Ganska turistfattigt men det fanns riktigt charmiga BoB, exempelvis i närheten av George Town på nordkusten. De små blå pingvinerna skötte sin kvällsvandring, obekymrade av den lilla grupp turister som hade fått hjälp med att hitta rätt observationsplats.

Äsch, vi går mellan benen

Numera semesterar vi ofta med den unga familjen, som numera består av fem individer. Ofta blir det någon badort, där Byron Bay är favoriten. Kanske för att det var där det unga paret förlovade sig.

Strax före jul tog äldsta barnbarnet, Ellen, vad som motsvarar vår studentexamen och sen kom hela familjen till oss och lämnade Ellen hos mormor och morfar. Vi hade tur med vädret, så hela gänget fick uppleva snö och is, skidåkning och bandyspel.

För Ellen, som stannade ett halvt år, har skogspromenader i vår lumiga skog varit höjdpunkter, men nu är hon hemma i Australien igen. Kanske kommer lillasyster Maja och lillebror Jack hit på liknande resor.

Under våra australienkontakter under drygt 25 år har avståndet Sverige – Australien minskat betydligt. Internet ger ju fantastiska möjligheter till kontakt – utan långa resor. Men långa resor, det vänjer man sig vid. Nu känns våra kära inte alls så långt borta längre. ★



AL PITCHER

Ståuppkomiker från England, Nya Zeeland och Sverige

Al Pitcher är engelsk ståuppkomiker och sedan 2009 bosatt i Sverige. Jag träffade honom nyligen över en kopp kaffe på ett café i Stockholm. Vi hade ett mycket trevligt samtal som jag här sammanfattar i ett antal frågor och svar.

England, Nya Zeeland och nu Sverige. Kan du berätta lite om din bakgrund?
Jag föddes i Huddersfield och vid sju års ålder läste min pappa en annons från Nya Zeeland som sökte en ingenjör med fotbollsmeriter. Detta passade perfekt in på min pappa och plötsligt stod jag inför en identitetskris då jag skulle ta avsked från mina vänner. Det var en mycket känslomässig situation för mig och min två år yngre syster.

Hur var det att komma till Nya Zeeland?

Min pappa blev fotbollsspelare i Palmerston North på Nordön och familjen bodde på ett motell den första tiden. Det var en tuff tid. Så småningom flyttade vi till Rotorua där min pappa var tränare i Kiwi United och jag spelade fotboll. Men jag blev inte lika bra som pappa och då slutade jag.

Och hur kom du till Sverige?

Under en period vistades jag omväxlande i England och Nya Zeeland. Jag träffade min blivande fru i London 2009, vi gifte oss i Norrköping och bor numera i Stockholm.

Är du svensk medborgare nu?

Nej, jag har alltid behållit mitt brittiska medborgarskap, så jag är varken nyzeeländsk eller svensk medborgare.

Kan du ge exempel på hur nyzeeländare skiljer sig från svenskar?

I Sverige kan man gå en hel dag utan att prata med någon. I Nya Zeeland är det tvärtom. Man kan till och med få frågan om privata saker i en affär.

Hur ofta besöker du Nya Zeeland efter flytten till Sverige 2009?

Ganska ofta. Jag har uppträtt på komedifestivaler där och då finns alltid en brittisk flagga bredvid mitt namn, så där identifierar de mig som engelsman, inte som nyzeeländare. Sedan gör familjen privata besök i Nya Zeeland för att visa landet för barnen.

Vad är typiskt svenskt?

”Fika”.

Hur kom du in på karriären som komiker?

Jag studerade ”broadcasting” i Christchurch, men fullföljde inte studierna. Jag blev väl betraktad som något slags pajas. Jobbade sedan på ett call center och fick äntligen, efter sex månaders väntan, chans att visa upp mig som komiker. Jag skulle justera mikrofonen, tappade greppet och mikrofonen sjönk en halvmeter i ställningen. Då hörde jag en röst från salongen ”Al är en komiker” och på den vägen är det.

Vad är komedi för dig?

För mig är komedi skratt. Jag vill prata om det jag kan och intresserar mig

för. Innehållet ska vara baserat på kunskap och vara hållbart. Jag undviker därför till exempel dagsaktuella politiska anspelningar.

Din senaste show ”How Swede am I?” spelades in av Sveriges television. När kommer den att sändas?

Det blir ett entimmesprogram som ska sändas till jul. Arbetet med redigeringen är redan i full gång.

Hur går det till att skapa en ny show?

Några av mina kollegor sitter framför datorn flera timmar om dagen och ibland skriver de något, ibland inte. Jag sitter inte vid datorn utan går gärna omkring och sätter upp lappar på det som jag har samlat på mig i vardagen och så småningom blir det en show. Det tar cirka sex månader. De två första månaderna går åt för att skriva ett manus och därefter ska det testas på scen.

Vad är den största utmaningen med att vara komiker?

Man blir dömd efter hur rolig man är. Det gäller att få publiken att skratta. Man får omedelbar feedback. Utom i Norrland. Där kan de sitta tysta under hela föreställningen och när den är slut kan det dåna av applåder.

Hur känns det 15 minuter innan du ska upp på scenen?

Jag känner mig lugn och säker numera. Ingen stress, ingen oro. Jag vet vad jag ska göra.

Vad har du fokus på under en show – det du ska göra eller på hur publiken ska agera?

Jag går bara ut och gör min show för att få publiken att skratta. Men visst, man är beroende av skratt.

Har du någon gång fått ett negativt mottagande?

Efter en föreställning i Norrbotten kom det fram många personer som ville säga något positivt. Men en man stod tålmodigt och väntade på sin tur och när han var framme hos mig sade han: ”Det här var inte alls roligt”. Sedan vände han på klacken och gick.

Att göra en show är ju att vara kreativ. Är du kreativ även i vardagslivet?

Absolut inte. Det är min fru, som är konstnär, som svarar för vardagskreativiteten.

Uppträder du även i andra sammanhang än i shower och komedifestivaler?

Ja, det blir en hel del framträdanden för företag, främst i stora svenska internationella företag där språket ofta är engelska.

Har du fått några utmärkelser?

Ja, i Sverige utsågs jag 2011 till Årets manliga ståuppare vid Svenska Stand-up-galan. Jag har också fått utmärkelser vid olika festivaler.

Vad kommer din nästa show att handla om?

Den kommer att handla om Sverige i världen och i Skandinavien med start i september 2017.

Pratstunden med Al Pitcher var både givande och rolig och jag ser redan nu fram emot hans nya show. ★



ARTIKELTÄVLING

Var med och tävla i vår artikeltävling.

Av de artiklar som publiceras i våra fyra utgåvor av Down Under i år kommer vi att utse en vinnare som belönas med, förutom det normala arvodet, en summa på 1 000 kronor. Skriv om din resa eller upplevelser Down Under.

Skicka artikeln till:

lars.wallin@australien-nyazeeland.se

Skrivregler för Down Under

Den normala längden av en artikel skall omfatta cirka 4 450 tecken eller cirka 700 ord. Om artikeln förväntas över- eller underskrida gränsen – kontakta redaktören. Dessa regler är till för att innehållet i Down Under skall upplevas på ett enhetligt sätt.

Rubrik

Kort och slagkraftig

Underrubriker

Mycket korta – max tre ord

Ingress

Börja artikeln med något som direkt fångar läsarens intresse. Förkortningar

Undvik förkortningar såsom t ex, ca, mm, dvs.. Skriv ut dem till exempel, cirka, med mera, det vill säga.

Siffror

Siffror under 10 skall skrivas i text – åtta. Om en mening inleds med en siffra skall den skrivas i text, oavsett talets storlek. Om en mening inleds med ett årtal skall det stå År före – År 2012. Tal över 999 skall skrivas 1 000 (tusen), 10 000 (tiotusen) och så vidare.

Down Under

Ansvarig utgivare: Erwin Apitzsch, erwin.apitzsch@australien-nyazeeland.se

Chefredaktör: Lars Wallin, lars.wallin@australien-nyazeeland.se

Annonsbokning: Tomas Eisner, tomas.eisner@australien-nyazeeland.se

Att överleva en långflygning

Sedan jag mötte min man från Nya Zeeland har jag gjort ett antal resor fram och tillbaka mellan Sverige och Nya Zeeland. Bara de senaste fem åren har jag gjort åtta långflygningar eftersom jag besöker Sverige regelbundet minst en gång om året. Dessa långflygningar kan näst intill kännas outhärdliga men jag har av erfarenhet lärt mig att göra det absolut bästa av dessa flygningar. Numera ser jag riktigt fram emot mina flygningar och jag har valt att se det som en del av min resa. Här ska jag dela med mig av mina bästa tips.

Välj rätt flygbolag

Det skiljer inte mycket mellan de olika flygbolagen och ser alltid till att vara ute i god tid går det att få till både ett bra flygbolag och en bra rutt på snabbast möjliga tid och med minst stopp.

Sedan ett par år tillbaka kan man nu flyga med både Thai Airways och Emirates med bara ett stopp ända från Auckland. Emirates flyger via Dubai och Thai Airways via Bangkok (gäller också för Australien). Tack vare detta slipper man det där extra sista stoppet i exempelvis Frankfurt eller London och landar direkt i Stockholm istället.

Välj bäst sittplats

Ja, jag ser alltid till vara ute i god tid även när det gäller sittplats i planet. När man bokar en flight med säten i tre rader det vill säga säten på höger respektive vänster sida och en mittrader så då till att få ett säte längst ut på mittraden. Det kanske låter konstigt med det har helt klart flera fördelar. Först och främst kommer man snabbt åt toaletten och bäst av allt, den person som sitter i mitten av din rad har två möjligheter att kliva ur sitt säte. Det gör att chansen att den personen väljer att kliva över dig halveras. Så är ju inte fallet om du sitter i höger- eller vänsterraden. Hur som helst så boka sittplats efter vad som känns bäst för dig som exempelvis benutrymme och ytterplats om du vet med dig att du springer mycket på toaletten.

Betala för lounge

Numera kan man betala för och få inträde till en lounge och har man några timmar mellan flighterna är det helt klart värt de cirka 200 kronor som det kostar. De är oslagbart att efter 12 timmars flygresor komma in i den tysta loungen där allting ingår som mat, dryck och en dusch. Några kräver att man bokar minst ett dygn i förväg, hos andra går det att dyka upp oanmäld. Så länge det finns plats – och det gör det ofta – är man välkommen. Exakt vad loungerna erbjuder är lite olika. I så gott som de flesta ingår trådlöst internet.

Klädsel

Att klä sig bekvämt behöver inte betyda att klä på sig illasittande jogginbyxor och t-shirt. Res med stil och vem vet du kanske rent av får en uppgradering vid incheckningen på grund av platsbrist. De uppgraderingarna ges inte till de som är sunkigt klädda så varför ta risken. Jag reser ofta i sköna tights som ser ut som byxor. Lager på lager är det som gäller och inga åtsittande kläder. En tunn lång kofta är praktiskt och likaså en oversized t-shirt. På detta är det inte alls dumt med en sjal. Flyger du ofta rekommenderar jag att du skaffar dig en varm och snygg äkta Pashmina. Den är både snygg, varm och kan användas som extra filt. Glöm för allt i världen inte att skaffa ett par stödstrumpor. Inte bara för att de förhindrar blodproppar utan dina

ben blir inte lika svullna som med vanliga strumpor. Tänk på att ha ett par bekväma lågskor eller varför inte ett par snygga uggs som dessutom håller fötterna varma.

Måsten i handbagaget

Jag reser aldrig utan nackkudde, öronproppar och ögonbindel. Nackkudden gör det möjligt att sova bekvämt många timmar i sträck. Liten necessär med läppbalsam, bodylotion, deo, tandborste och ett ombyte för säkerhets skull. Kan vara skönt med nya fräsha kläder på delsträcka nummer två. Ta också med dig ett litet anteckningsblock och pennor. Jag tycker ofta att jag kommer på så många bra idéer och saker när jag sitter på ett plan och har tid över till att tänka. Skriv ner alla idéer för vem vet du kanske kommer på världens uppfinning eller åtminstone något som förändrar ditt liv i positiv riktning.

Underhållning

Numera bjuder de stora flygbolagen på mängder av underhållning ombord. Filmer, tv-serier, musik och spel. Se också till och ta med dig en bok, några magasin, ladda ner några bra podcast och eller radioprogram som du kan lyssna på ombord i din mobil eller platta. Det finns nu också vissa flygbolag som har gratis internetuppkoppling ombord, exempelvis Lufthansa, men jag kan tycka det är riktigt skönt att slippa vara uppkopplad ett helt dygn. Händer ju inte så ofta att man är det längre.

Ljudisolerade hörlurar

De kostar en slant men är helt klart värt pengarna. Hörlurar erbjuds ombord men de är inte av högsta kvalitet och vill du sova mycket utan att höra det ständiga susandet och mullrandet är dessa hörlurar underbara.

Mat & dryck

På de flesta långflygningarna erbjuds man olika alternativ när det gäller maten ombord. Ett tips är och välja ett lätt alternativ. Självklart är det trevligt med ett glas vin till maten eller en drink men tänk på att dricka massvis med vatten så kommer du att må så mycket bättre vid ankomsten. Drick alkohol med måtta. Då sover man bättre också. Själv inleder jag alla mina flygningar med en drink och min favorit för och välkomna mig själv ombord är en Bloody Mary.

Minska jetlagen

Jag vill inte slösa bort en sekund med att vara jetlagad så ser jag till att ha svenskt tid direkt jag går ombord på planet. När jag åker från Nya Zeeland ser jag till att hålla mig vakenden första etappen så mycket jag bara kan för att på den sista etappen, när jag ska landa på Arlanda på morgonen försöker sova så mycket som möjligt så jag känner mig utvilad och i fas vid ankomst. Sedan gäller det förstås att hålla sig vaken så länge som möjligt den första dagen och kvällen i Sverige.

Gör ett stopp över

När man flyger så här långt som till Australien och Nya Zeeland är det skönt att stanna på halva vägen. Jag föredrar en natt men två hela dagar på min resa från Nya Zeeland till Sverige och denna gång är det återigen dags för Bangkok. Där finns massor att se och uppleva och det är riktigt skönt för kroppen att få vila ett dygn före nästa flight. *Trevlig resa!* ★



MINNEN OCH ANEKDOTER

från turnéer med The White Cockatoo Performing Group

Text & Foto: Lars Wallin

Under ett antal år mellan 2000 och 2007 hade jag den stora förmånen att få turnera med den aboriginska gruppen The White Cockatoo Performing Group. Tillsammans med gruppens manager Geoff Toll blev det många mil, städer, festivaler och klubbar i både Australien, Kanada och Europa. För många av de yngre dansarna som tillkom i gruppen var det ofta deras första resa "overseas", ibland till och med deras första besök i en storstad. Jag glömmer aldrig kontrasterna när vi hämtade upp gruppen i bushen vid utkanten av Darwin inför vår resa till Kanada år 2003. Vi visste på ett ungefär var The Maningrida mob (gänget) brukar hålla till. Från att ha övernattat på filtär underbar himmel och i princip helt utan packning gick resan kommande morgon till Vancouver för uppträdande på Vancouver Folk Music Festival. Kontrasterna kunde inte bli större, från att bli nekade tillträde till de flesta hotell och restauranger i Darwin väntade nu en välkomstkommitté och lyxhotell innan de klev upp på scenen inför en publik på kanske 20 000 människor. Samma när de kom tillbaka till Darwin och många av taxichaufförerna nekar körning från flygplatsen. The White Cockatoo bildades i Beswick/Wugularr Community i Norra Territoriet på 1990-talet av den legendariska didjeridu-mästaren David Blansi tillsammans med sångarna Jack Nawalil, David Yirindilli och dansaren tillika skådespelaren David Gulpilil kända från bland annat storfilmerna Australia, samtliga från Maningrida Community i Arnhem Land Norra Territoriet. Min roll var att bistå med lite av varje, en så kallad allt i allo, ibland kallades jag doktor Wallin

då mina alltid medhävda värktabletter av märket Treo bet på det mesta såsom exempelvis feber och huvudvärk. Det finns så många upplevelser och minnen, här är några. Förutom att gruppen skämtsamt kallade mig för doktor Wallin så var en av dansarna, Rex Wood en äkta så kallad bush-doktor. Minns en gång när vi var i Rom i Italien och den gamle sångaren David Yirindili kände sig krasslig inför en spelning, huvudvärkstabletterna hjälpte inte. Han genomförde tappert konserten men hade svårt att sova den kommande natten. Vi skulle dagen efter resa till Sverige och min hemstad Uddevalla för någon dags vila. Väl på plats tände jag en brasa i kakelugnen i vardagsrummet och bäddade ner honom på en madrass intill den värmande elden. Min tv var placerad strax intill kakelugnen och jag satt och tittade på Sportspegeln när Rex plötsligt frågade om jag hade några gamla dagstidningar. Han fick några exemplar av vår lokaltidning Bohuslänningen som han placerade ut runt David Yirindilli. Samtidigt som sportresultaten presenterades på tv'n, IFK Göteborg – AIK 2 – 0, Malmö... så hörde jag hur Rex mumlade någon besvärjelse över Yirindilli samtidigt som han rörde händerna över kroppen. Efter en stund formade Rex båda händer som ett rör och började suga över David Yirindillis kropp, han spottade sedan ut stora loskor av blod på tidningspappret. Dagen efter var Yirindili frisk igen. Det jag bevittnade förutom Sportspegeln som det då hette var en ceremoni där Rex bet sig själv i innerkinder, därav blodet. På tal om ceremonier, i Wugularr fick vi bevittna en så kallad initieringsceremoni

där en ung pojke på sin väg att bli man skulle omskäras, hela byn var involverad i dansen och sången. Det var en upplevelse jag aldrig kommer att glömma, gemenskapen är det jag minns starkast, alla var där, gammal som ung. Minns även när David Yirindilli efter en konsert i Ruigoord utanför Amsterdam insisterade på att vi måste lämna platsen omedelbart, huset vi övernattat i hade under natten haft besök av onda andar/varelser som han sett i en dröm. I augusti år 2001 försvann David Blansi spårlöst från sin hemby. The White Cockatoo hade en inplane-rad Europaturné på gång och sångaren Jack Nawalill beslöt sig för att stanna hemma och leta efter Blansi. Blansi hade året innan skolat in en ny didjeridu-musiker vid namn Darryl Dikarrna då han bestämt sig för att sluta turnera på ålderns höst.

Efter mycket diskussioner beslöt sig The White Cockatoo under ledning av Yirindilli att resa till Europa, första stoppet var Helsingfors i Finland. Det första de ville göra var förstås att ringa hem för att höra om man hittat Blansi. Jag och Geoff hjälpte till med att hitta en telefonkiosk och att slå numret. Samtalet fördes på mayali, ett av deras språk så vi förstod inte vad som sades. Efter en stund hängde Yirindilli på luren och berättade först för gruppen om nyheterna hemifrån sedan för oss. Han berättade att han hade goda nyheter och att turnén kunde genomföras som planerat. Han berättade att Blansis ande hålls fast av en annan ande, en gammal vän och kollega vid namn Djoli Laiwonga, avliden sedan flera år. Djoli hade tidigare turnerat med Blansi runt om i världen och tillsammans hållit i många av de stora ceremonierna på hemmaplan. Djolis ande höll nu Blansis ande inuti en klippvägg intill ett vattenfall strax utanför Wugularr. När Yirindilli och gruppen återvänt från turnén väntade en stor ceremoni där man skulle sjunga honom ur klippväggen. Allt detta fick vi till oss mitt i centrala storstaden Helsingfors där stressade affärsmän skyndade förbi med sina portföljer. På tal om Finland, jag glömmar aldrig deras blick vid åsynen av finlandsbåten som skulle ta oss från Stockholm till Åbo, det var skräckblandad förtjusning när en av dansarna, Geoffrey Cambell, var så höjdrädd att han kröp uppför trapporna. År 2007 hade vi en stor konsert på Dreaming Festival i Woodford, Queensland. Jag var ensam ansvarig då Geoff rest till Melbourne i ett annat ärende. Kvällen innan nåddes vi av det tragiska beskedet att George Burarrwanga sångaren i Warumpi Band hade gått bort. Detta fick en av gruppens yngre sångare Joe Watson att söka tröst i flaskan. Alkoholförbud rädde på alla turnéer. Konserten ägde rum i något som kan liknas vid en dalgång där publiken sitter på sluttningen runt området. Ett tusental personer såg på när en kraftigt berusad Joe på avstånd närmade sig scenområdet skrikandes i princip alla okvädningsord han kunde komma på om sina vänner i gruppen och publiken. Både arrangörer och publik vände blickarna mot mig samtidigt som sångaren Jack Nawalill viskade till mig, Lars, fixa det här, du måste stoppa honom. Inför en häpen publik krävdes det all erfarenhet och vänskap jag kunde uppstå innan jag lyckades övertala honom att lämna scenen och vi gick därifrån arm i arm. Gruppen skrattade förstås hjärtligt åt mig när jag försökte vifta bort en armé av myggor som attackerade när jag satt på huk bland ljungen efter att ha blivit matförgiftad på Riddu Riddu festivalen i nord Norge. Klockan 05.00 inleddes bilresan hemåt, först via Finland innan vi svängde söderut mot den svenska gränsen. När vi passerade Kiruna kände jag att skönt nu är vi snart hemma, bara 150 mil kvar, en resa jag aldrig glömmar. Tyvärr har de flesta av medlemmarna gått bort, både de äldre och yngre. Minnena finns dock kvar och bevaras djupt och med största respekt i mitt hjärta. Avslutar med det allra finaste minnet, det när Tom Kelly en dag i Wugularr Community tilldelade mig mitt aboriginska familjenamn. Han tittade mig i ögonen och sa, du är Bangardi och tillhör Yirritja moiety. ★





FRASER ISLAND

– världens största sandö

Text: Åsa Duffy - Foto: Pixabay

Världsarvsområdet Fraser Island ligger utanför Australiens östkust cirka 20 mil norr om Brisbane ute i Stora Barriärrevet. Ön är över 12 mil lång och 2,5 mil bred. År 1836 landsteg överlevande från vraket av en stor båt som förlist ut till havs däribland James och Elizabeth Frazer. De tillfångatogs av aboriginer och James försvann men Elizabeth överlevde och åkte så småningom tillbaka till England där hon berättade sin historia om ön och därav namnet Fraser Island. Ön är en värdefull del av Australiens natur- och kulturarv och är oerhört vacker. De som slog mig när vi anlände med färja från fastlandet var de magiska färgerna när de enorma vita sandstränderna möter det turkosblå havet. Förutom att ön är omgiven av dessa vackra sandstränder präglas ön av regnskogar, berg och dalgångar, över 100 sötvattensjöar och enorma sandfärgade sandklippor. Det här är den enda platsen i världen där regnskogen växer på sanddynor och som sträcker sig över 240 meter över havet. Här finns också några av världens farligaste djur och att simma i havet avråder man bestämt ifrån eftersom här finns gott om hajar. Istället tog vi oss till en av alla de sötvattensjöar som finns på ön för att bada. Här finns gott om boenden i olika prisklasser och också möjlighet att campa. Man tar sig runt med fyrhjulsdrivna jeepar och det är lätt att köra fast i sanden så är man ovan kan man istället för och köra själv åka med på någon av alla de guidade turer som finns med chaufförer som är vana och köra på ön. Här finns ett fantastiskt djurliv och förutom giftiga spindlar och ormar har ön över 350 olika arter av fåglar, dingos, sköldpaddor, hajar och delfiner. Det finns en mängd olika boendeanternativ allt från enklare campingstugor till fyrstjärniga hotell med saltvattenspooler. Allt beror på plånbok och vad man har för krav. Vi bodde på ett mellanklasshotell med restaurang och pool bara ett stenkast från havet och det var malköst att på kvällarna titta upp mot den mest stjärnklara himmel jag någonsin sett.

Lake MacKenzie – är den största och mest populära sötvattensjön på ön och under högsäsong kan här bli ganska trångt. Sjön är otroligt vacker med vita sandstränder och sitt kristallklara vatten.

Lake Wabby – den smaragdgröna sjön som ligger en halvtimme från stranden där det finns sötvattenssköldpaddor och havskatt som kan ibland ses simma i sjön. Vägen till sjön kommer att delas till två, varav den ena vägen som är något längre tar dig över Hammerstone Sandblow, en stor sanddyn. Eftersom du promenerar nedför är den att rekommendera på vägen till sjön. När du ska tillbaka väljer du den vägen som tar dig genom regnskogen.

Indian Head – en klippa vid norra delen av ön. Här får du en fantastisk utsikt över havet och kan få se haj, rockor, sköldpaddor och delfiner. Mellan augusti och oktober finns det stor chans att du kan få se knölval.

Champagne Pools – missa inte att ta ett dopp i dessa naturpooler med havsvatten – enda säkra dopp du kan ta i havet här. Vattnet slår över kanten vilket gör att det bildas bubblor inne i poolen därav namnet.

Maheno shipwreck – Ett berömt skeppsvrak som ligger på stranden och som var en pensionerad ångbåt som skulle bogseras till Japan för skrotning 1935 när en storm tvingade den i land. Detta var på sin tid ett de snabbaste passagerarfartygen i världen.

Wangoolba Creek – En vandringsled längs en bäck där du ser enormt höga ormbunkar. Ligger i närheten av Lake MacKenzie. Man når ön enklast genom färja från den lilla staden Rainbow Beach eller Harvey Bay på fastlandet och turen tar ungefär en halvtimme. ★

www.visitfrasercoast.com

Nyheter & MEDLEMSFÖRMÅNER

På cykel genom Australien

Av Mattias Ohlsson "En högst personlig berättelse om drömmar, äventyr och att förverkliga det som tar oss till okända mål. Expedition silverarrow handlar om Mattias som tar med sin far Öiwind och bror Rikard på en fantastisk resa Down Under." www.vulkanmedia.se

Australien lovar Storbritannien snabbt frihandelsavtal vid EU-utträde

Ett frihandelsavtal med Australien skulle kunna innebära billigare livsmedel och råvaror för Storbritannien. Men Australien är också en språngbräda vidare in i Asien för brittisk export. www.sverigesradio.se

Snart får Blocket konkurrens – av Facebook

Nu ska Facebook fånga upp de hundratals miljoner användare som redan använder handelsgrupper på sajten. Funktionen Marketplace är här. Första marknaderna som Facebook rullar ut Marketplace på är USA, Storbritannien, Australien och Nya Zeeland.

Flyktning - nej tack!

Den omtalade australiensiska dokumentären från 2016 finns nu tillgänglig på svtplay. Australiens flyktningpolitik hör till de striktaste i världen. De asylsökande som försöker ta sig med båt till landet stoppas och förvisas antingen hem igen eller till hårt kritiserade läger på ö-landet Nauru. Inte ens om de beviljas asyl får de komma till Australien. En praktisk lösning för Australien - men det mänskliga priset är högt. www.svtplay.se

"Nyzeeländare för lata och drogpåverkade"

Nya Zeelands premiärminister John Key säger att landet är beroende av arbetskraft utifrån trots att landet har drygt 5 procents arbetslöshet. "Nyzeeländare är för lata och drogpåverkade", enligt honom. www.dn.se

Australienresor tipsar:

Operaföreställningar i Sydney Opera House

Missa inte att gå på en operaföreställning nästa gång du besöker Sydney. Sydney Opera House är ett av världens mest spektakulära och säregna arkitektoniska mästerverk och en viktig ikon för både Sydney och Australien. Följande föreställningar ges under 2017: a Bohémé, La Traviata Cavalleria Rusticana/ Il Pagliacci Tosca, King Roger, Great Opera hits (med höjdpunkter från kända operastycken) 2 Weddings, 1 Bride Dessutom spelas Carmen utomhus utanför Sydney Opera House i mars och april 2017. Det arrangeras även många andra konserter och balettöföreställningar. www.australienresor.se

My Planet tipsar: Allt är upp och ned

I Australien tappar inte träden löven på hösten men barken, svanarna är svarta, fåglarna skrattar, saltvattenskrokodilerna trivs gott i färskvatten, solen går ner i söder och ju längre norrut man reser desto varmare blir det. På natten är det Södra korset man ser på stjärnhimlen och månen lutar åt "fel" håll. Det måste ni ner och uppleva! www.mypplanet.se

Australia to host World's 50 Best Restaurants in 2017

The World's 50 Best Restaurants and Tourism Australia have today announ-

ced in New York that Melbourne, Australia will be the host destination for the prestigious awards in 2017.

Margaret River Gourmet Escape 18-20th November

A unique opportunity to discover wondrous produce, taste world-renowned wines and meet internationally celebrated chefs, food producers and winemakers amongst the extraordinary natural beauty of the Margaret River Region. Over 50 culinary superstars from around the world will share their knowledge and passion across an abundance of mesmerising food encounters to celebrate the festival's 5th anniversary.

www.gourmetescape.com.au

Taste of Melbourne

10 - 13 November Albert Park, Pelican Lawn. Enjoy exquisitely crafted restaurant dishes prepared by Melbourne's top chefs, as well as a host of interactive masterclasses, inspiring talks, wine tasting, artisan producers and live music from Melbourne artists. melbourne.tastefestivals.com

Organisationsmedlemskap

i Vänskapsföreningen Australien/Nya Zeeland

Nu är det möjligt för organisationer, föreningar och olika typer av sammanslutningar att bli medlemmar i Vänskapsföreningen Australien/Nya Zeeland. Organisationsmedlemskapet innebär att organisationen erhåller ett visst antal av medlemstidningen Down Under.

För mer information kontakta ordföranden Erwin Apitzsch: erwin.apitzsch@australien-nyazeeland.se

Australiska Nya Zeeländska Vänskapsföreningen i samarbete med Studieförbundet

Är ni minst tre personer och intresserade av något ämne kopplat till Australien eller Nya Zeeland. Starta en studiecirkel hos vår samarbetspartner Studieförbundet. Kontakta ditt lokala kontor för information om vad ni kan få hjälp med. www.studieförbundet.se

Swedes in Australia

Idén bakom Swedes In Australia är att hjälpa Australien-intresserade svenskar att förstå hur det funkar att resa och bo i Australien, samt att göra det lättare för Australiensvenskar att hitta och lära känna varandra.

www.swedesinaustralia.com



Åsa Duffy

föreningsambassadör på Nya Zeeland

Vänskapsföreningens ambassadör på plats i Auckland, Nya Zeeland. Som medlem i AUSNZFS kan du ställa frågor till Åsa. duffy.asa@gmail.com



ETT SÄKERT VAL

Valsafari i Kaikoura på Sydöns östkust

Text & Foto: Margot Garmelius och Tomas Eisner

Vår senaste rundresa på Nya Zeelands Sydö började i Dunedin med resa längs en spännande kust söderut mot Invercargill, Stewart Island, Central Otago, Queenstown med en utflykt till Doubtful Sound och senare ett besök i Mount Cook. Bedårande vackert och ett rikt djurliv och spännande och dramatisk natur. Vårt val stod mellan att resa norrut via västkusten eller skulle vi resa längs östkusten?

Vi är glada att vi valde östkusten. Vi tog beslutet för att vi hört om ett ställe där kaskelotvalar kan ses väldigt nära land. Detta är mycket ovanligt eftersom dessa valar lever i vatten med djup på mellan 1 500 till 2 000 meter.

Kaikoura, som den lilla staden heter, har runt 2 000 invånare belägen på Sydöns östkust ungefär halvvägs mellan Christchurch och Picton, där man tar färjan över till Wellington.

Kaskelotvalen livnär sig bland annat på jättebläckfiskar och dessa lever på mycket stora djup. Det är endast tre platser i världen där man kan skåda kaskeloten så här nära land (från cirka 1 kilometer). Hannarna, som är störst, kan bli över 20 meter långa och väga upp till 50 ton. Honorna blir lite mindre, runt 15 meter och upp till 30 ton tunga. Själva huvudet motsvarar cirka en tredjedel av hela valens längd, så den ser ju lite udda ut när man ser den på bild.

På den tecknade bilden ser man den djuphavsravin som finns utanför Kaikouras kust, vilket är anledningen till att kaskelotens hanar jagar här. Tack vare speciella havsströmmar är vattnet mycket näringsrikt. Honorna tycker det är för kallt i vattnet och håller sig i vatten närmare ekvatorn.

Vi åkte ut i en ganska stor båt och mycket kunnig färdledning berättade hur valarna lever och vad vi har att förvänta oss av turen. Arrangören garanterar att vi kommer att få se kaskelotvalar annars får man pengarna tillbaka eller en ny chans vid ett senare tillfälle. Som hjälpmedel använder besättningen en sonar för att spåra valarna när de ligger vid ytan och andas. Kaskeloten avger nämligen ett klickljud, som är det högst uppmätta ljudet i decibel från ett djur.

Valarna dyker i upp till en och en halv timma för att sedan åter-

vända till ytan för att hämta luft. Efter att ny luft hämtats in under 15-20 min, dyker valen åter ner i djupet. Medan den ligger vid ytan och andas ser vi bara en liten del av ryggen på den jättelika valen och det är först när den dyker igen som vi får se den klassiska stjärten komma upp över ytan.

Vi fick också en lektion under utfärden om hur man ska undvika att bli sjösjuk. En av oss har mycket lätt för att bli sjösjuk och jag var lite orolig inför den här turen då vi skulle åka ut på en väldigt gropig sjö, det man brukar kalla "gammal sjö".

Lektionen gick ut på att helt enkelt inte tänka på att det var "gropigt". "Glöm det!" sa han. "Sitt inte här inne i båten och vänta på att ni ska känna er sjösjuka – gå ut på däck och spana efter valar i stället!" Det var en uppmaning som funkade i alla fall på mig. Jag såg heller ingen annan som var sjösjuk under turen, men de satt möjligen inne, där jag inte befann mig.

Vi hade tur och lyckades få se tre valar. Besättningen var mycket skicklig på att få oss att känna spänning inför valens dyk ner i djupet igen. Det var mäktigt att se, så vi kände oss mycket glada och nöjda på väg tillbaka in mot land. Ofta har man också möjlighet att få se både knölval, späckhuggare och sälar här ute. Dagarna innan vi var där hade man sett ett stort stim av späckhuggare samt några knölvalar. Tyvärr var de inte kvar nu, men vi var glada i alla fall att vi fått se denna mäktiga val på så nära håll.

Vi får under turen, som tar tre timmar, också lära oss att ordet Kaikoura kommer från det maoriska orden för mat (kai) och kräftdjur (koura). Guiden berättar också att det är ungefär 10 kaskeloter som har sin hemvist större delen av året här utanför Kaikoura.

Det var inte svårt att hitta boende och flera bra restauranger fanns. Självklart allt beroende på att staden drar turister tack vare kaskelotvalen.

Glada och mycket nöjda fortsätter vi vår tur norrut med Nelson som mål för att fira julhelgen där i högsommarvärme. Om Nelson och Marlborough Sounds med viner, vackra vyer och fantastiska vandringsleder återkommer vi med i en ny artikel i nästa nummer av Down Under ★



BLI MEDLEM / FÖRMÅNER

Bli medlem i Vänskapsföreningen och utöka dina kunskaper om länderna, inte bara som rese mål, utan också om bland annat kultur, historia, sport, vin, studier, arbete och hur det är att leva i Australien och Nya Zeeland. Det är också ett forum för medlemmarna att dela egna reseupplevelser med andra med samma intresse.

Medlemsförmåner

Som medlem erhåller du förutom vår medlemstidning även förmånen att kunna ställa detaljerade frågor till föreningens ambassadörer. Vi presenterar fler tillfälliga och långvariga förmåner på vår hemsida www.australien-nyazeeland.se

Bli medlem

Inbetalning av 200 SEK till PlusGiro konto 54 81 31-2. Var vänlig ange namn, ev. medlemsnummer och e-postadress. Vi arbetar konstant med att skaffa flera och bättre fördelar för dig som medlem. Utöver medlemstidningen Down Under, hemsidan och deltagande i olika arrangemang runt om i landet, kan du som medlem få en rad olika rabatter hos olika samarbetspartners.





AUSTRALIA
NEW ZEALAND
FRIENDSHIP SOCIETY OF SWEDEN

MEDLEMSKORT 2016

NAMN:

www.australien-nyazeeland.se

B



Vill du skriva en artikel för **DOWN UNDER?**

Har du rest, studerat, arbetat eller
upplevt något intressant med koppling
till Australien och Nya Zeeland?

Kontakta oss via **www.australien-nyazeeland.se**

